

A TANÁCS 1984. szeptember 10-i 84/450/EGK IRÁNYELVE

a megtévesztő reklámra vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK TANÁCSA,

tekintettel az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződésre, és különösen annak 100. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

tekintettel a Közgyűlés véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére,

mivel a tagállamokban a megtévesztő reklámra vonatkozó jelenleg hatályban levő jogszabályok nagy mértékben különböznek; mivel a reklám az egyes tagállamok határain túl terjed, és ezért közvetlen hatása van a közös piac létrehozására és működésére;

mivel a megtévesztő reklám a közös piacon belül a verseny torzulásához vezethet;

mivel a reklám, akár szerződéskötést eredményez, akár nem, kihatással van a fogyasztók gazdasági jólétére;

mivel a megtévesztő reklám a fogyasztót hátrányos döntések meghozatalára bírhatja, amikor árut vásárol, vagy szolgáltatást vesz igénybe, és a tagállamok jogszabályai közötti különbségek számos esetben nem csupán a fogyasztóvédelem elégtelen szintjéhez vezetnek, hanem akadályozzák a határokon átnyúló reklámkampányok kivitelezését és így hatással vannak az áruk szabad mozgására, valamint a szolgáltatásnyújtás szabadságára;

mivel az Európai Gazdasági Közösség fogyasztóvédelemmel és a fogyasztók tájékoztatásával kapcsolatos politikájának második programja megfelelő eljárásról rendelkezik a fogyasztók védelme érdekében a megtévesztő és tisztességtelen reklámmal szemben;

mivel általában a nagyközönség, valamint a fogyasztók és mindazok a személyek, akik másokkal versenyben kereskedelmi, ipari, kézműipari vagy szabadfoglalkozású tevékenységet folytatnak a közös piacon belül, érdekében áll, hogy az első szakaszban harmonizálják a megtévesztő reklámokkal szembeni nemzeti rendelkezéseket, és a második szakaszban foglalkozzanak a tisztességtelen reklámmal és amennyiben szükséges, az összehasonlító reklámmal a Bizottság megfelelő javaslatai alapján;

mivel e célból objektív minimumkövetelményeket kell meghatározni annak meghatározására, hogy a reklám megtévesztő-e;

mivel a tagállamok által a megtévesztő reklámmal szemben elfogadásra kerülő jogszabályoknak megfelelőnek és hatékonyaknak kell lenniük;

mivel azoknak a személyeknek vagy szervezeteknek, akiknek/amelyeknek a nemzeti jog szerint jogosan érdekük van az ügyben, lehetőséggel kell rendelkezniük arra, hogy eljárjanak a megtévesztő reklámmal szemben, akár bíróság előtt, akár olyan közigazgatási hatóság előtt, amely illetékes abban, hogy döntsön a panaszokról vagy megfelelő bírósági eljárásokat kezdeményezzen;

mivel az egyes tagállamokra tartozik annak eldöntése, hogy feljogosítja-e a bíróságokat vagy a közigazgatási hatóságokat arra, hogy a panasz intézéséhez egyéb meglévő eljárások előzetes lefolytatását követelje meg;

mivel a bíróságoknak vagy a közigazgatási hatóságoknak olyan hatáskörrel kell rendelkezniük, amely feljogosítja őket arra, hogy elrendeljék vagy elérjék a megtévesztő reklám megszüntetését;

mivel bizonyos esetekben kívánatos lehet, hogy megtiltsák a megtévesztő reklámot, még annak közzététele előtt; mivel azonban ez semmiképpen sem jelenti azt, hogy a tagállamokat arra kötelezik, hogy olyan rendelkezéseket vezessenek be, amelyek a reklám rendszeres, előzetes ellenőrzését követelik meg;

mivel ideiglenes vagy végleges hatályú intézkedések meghozatalára alkalmas, gyorsított eljárásokat kell kialakítani;

mivel kívánatos lehet elrendelni a bíróság vagy a közigazgatási hatóság által hozott döntések vagy helyesbítő közlemények közzétételét, a megtévesztő reklám bármely tartós hatásának kiküszöbölése érdekében;

mivel a közigazgatási hatóságoknak pártatlanoknak kell lenniük, és hatáskörük gyakorlását bírósági felülvizsgálat alá kell rendelni;

mivel az autonóm testületek által gyakorolt, a megtévesztő reklám kiküszöbölésére irányuló önkéntes ellenőrzés szükségtelenné teheti a közigazgatási vagy bírósági eljárást, ennek következtében bátorítandó;

mivel a reklámozónak képesnek kell lennie arra, hogy megfelelő eszközökkel bizonyítsa a reklámjában szereplő tényállítások hitelességét és bizonyos esetekben a bíróság vagy a közigazgatási hatóság is megkövetelheti tőle, hogy ezt tegye;

mivel ezen irányelv nem akadályozhatja a tagállamokat abban, hogy rendelkezéseket tartsanak fenn vagy fogadjanak el a fogyasztók, a kereskedelmi, ipari, kézműipari vagy szabadfoglalkozású tevékenységet folytató személyek, valamint a nagyközönség átfogóbb védelmének biztosítására;

Elfogadta ezt az irányelvet:

1. cikk

Ezen irányelv célja, a fogyasztók, a kereskedelmi, ipari, kézműipari vagy szabadfoglalkozású tevékenységet folytató személyek és általában a nagyközönség érdekeinek védelme a megtévesztő reklámmal, valamint annak tisztességtelen következményeivel szemben.

2. cikk

Ezen irányelv alkalmazásában:

(1) reklám: egy kereskedelmi, ipari, kézműipari vagy szabadfoglalkozású tevékenység keretében bármilyen formában, az árucikkek vagy szolgáltatások, beleértve az ingatlanokat, a jogokat és kötelezettségeket is, értékesítésének előmozdítása érdekében megfogalmazott állítás;

(2) megtévesztő reklám: minden olyan reklám, amely bármilyen módon - beleértve a megjelenítését is - megtéveszti vagy megtévesztheti azokat a személyeket, akik felé irányul, vagy akiknek a tudomására juthat, és megtévesztő jellege miatt befolyásolhatja e személyek gazdasági magatartását, vagy amely, ugyanilyen okok miatt kárt okoz vagy kárt okozhat valamely versenytársnak;

(3) személy: bármely természetes vagy jogi személy.

3. cikk

A reklám megtévesztő jellegének megállapításakor figyelembe kell venni a reklám minden elemét, különösen a reklámba foglalt bármely olyan információt, amely a következőkre vonatkozik:

a) az áruk vagy szolgáltatások jellemzői, mint a hozzáférhetőség, természet, kivitelezés, összetétel, a gyártás vagy szolgáltatás módszere és időpontja, adott célra való alkalmasság, felhasználás, mennyiség, pontos leírás, földrajzi vagy kereskedelmi eredet, vagy a használatból várható eredmények, vagy az árun vagy szolgáltatáson végrehajtott vizsgálat vagy ellenőrzés eredménye és főbb jellemzői;

b) az ár vagy az ár megállapításának módja, és azok a feltételek, amelyekkel az árut szállítják vagy a szolgáltatást nyújtják;

c) a reklámozó természete, sajátosságai és jogai, mint azonossága és vagyona, képezései és ipari, kereskedelmi vagy szellemi tulajdonjogai, vagy díjai és kitüntetései.

4. cikk

(1) A tagállamok mind a fogyasztók, mind a versenytársak és a közösség érdekében biztosítják a megtévesztő reklám leküzdésére alkalmas megfelelő és hatékony eszközöket. Ezek az eszközök magukban foglalják azokat a jogi rendelkezéseket, amelyek lehetővé teszik azoknak a személyeknek vagy szervezeteknek, amelyeknek a nemzeti jog alapján jogos érdekük fűződik a megtévesztő reklám megtiltásához, hogy:

a) bírósághoz forduljanak az ilyen reklám miatt; és/vagy

b) az ilyen reklámot közigazgatási hatóság elé vigyék, amely hatóság a panaszok eldöntésére, vagy megfelelő bírósági eljárás kezdeményezésére vonatkozó hatáskörrel rendelkezik.

Az egyes tagállamokra tartozik annak eldöntése, hogy az eszközök közül melyik áll rendelkezésre és hogy feljogosítják-e a bíróságokat vagy a közigazgatási hatóságokat arra, hogy a panaszok intézéséhez egyéb meglévő eljárások előzetes lefolytatását követelje meg, beleértve azokat is, amelyekre az 5. cikkben történik hivatkozás.

(2) Az (1) bekezdésben említett jogi rendelkezések szerint a tagállamok a bíróságokra vagy a közigazgatási hatóságokra ruházzák azokat a hatásköröket, amelyek felhatalmazzák azokat, hogy olyan esetekben, amikor úgy ítélik meg, hogy ezek az intézkedések szükségesek, figyelembe véve az ügyben felmerülő összes érdeket, és különösen a közérdeket:

- elrendeljük a megtévesztő reklám megszüntetését, vagy az e reklám megszüntetésének elrendeléséhez szükséges megfelelő bírósági eljárást megindítsák, vagy

- ha a megtévesztő reklámot még nem tették közzé, de a közzététel küszöbön áll, elrendeljük a közzététel megtiltását vagy a közzététel megtiltásának elrendeléséhez szükséges megfelelő bírósági eljárást megindítsák, még a tényleges veszteség vagy hátrány, vagy a reklámozó részéről felmerülő szándék vagy gondatlanság bizonyítékának hiányában is.

A tagállamok ezen felül gondoskodnak arról is, hogy az (1) bekezdésben említett intézkedéseket gyorsított eljárás keretében hozzák meg:

- akár ideiglenes, vagy

- végleges hatállyal,

azzal, hogy a tagállamokra tartozik annak eldöntése, hogy a két lehetőség közül melyiket választják.

A tagállamok továbbá olyan jogosítványokat ruházhatnak a bíróságokra vagy a közigazgatási hatóságokra, amelyek alapján azok az olyan megtévesztő reklám tartós hatásának kiküszöbölése céljából, amely reklám megszüntetését jogerős határozat már elrendelte, a következőket tehetik:

- követelik a végzés közzétételét, teljes egészében vagy részben, és olyan formában, amelyet megfelelőnek találnak,

- ezen felül követelik a helyesbítő nyilatkozat közzétételét.

(3) Az (1) bekezdésben említett közigazgatási hatóságok:

a) összetételének olyannak kell lennie, hogy ne férhessen kétség pártatlanságukhoz;

b) megfelelő hatáskörrel kell rendelkezniük ahhoz, hogy amikor a panaszokról döntenek, határozataik betartását hatékonyan tudják ellenőrizni és érvényesíteni;

c) általában határozataikat indokolniuk kell.

Amikor a (2) bekezdésben említett hatásköröket kizárólag egy közigazgatási hatóság gyakorolja, a határozatokat mindig meg kell indokolni. Továbbá, ebben az esetben olyan eljárásokat kell biztosítani, amelyek révén a közigazgatási hatóság helytelen vagy indokolatlan hatásköri gyakorlata, vagy a fenti hatáskör gyakorlásának helytelen vagy indokolatlan elmulasztása a bíróságok által felülvizsgálható.

5. cikk

Ezen irányelv nem zárja ki, hogy autonóm testületek a megtévesztő reklámot önkéntesen ellenőrizzék és hogy a 4. cikkben említett személyek vagy szervezetek ilyen testületekhez forduljanak, amennyiben az ilyen testületek előtti eljárások a szóban forgó cikkben említett bírósági vagy közigazgatási hatósági eljárásokon felül rendelkezésre állnak.

6. cikk

A tagállamok a bíróságokra vagy a közigazgatási hatóságokra ruházzák azokat a hatásköröket, amelyek a 4. cikkben biztosított polgári vagy közigazgatási eljárásokban felhatalmazzák őket arra, hogy:

a) megköveteljék a reklámozótól, hogy bizonyítékot nyújtson a reklámban szereplő tényállítások hitelességéről, amennyiben a reklámozó és az eljárásban szereplő bármely másik fél jogos érdekeit tekintetbe véve az adott eset körülményei alapján ez a követelmény helyénvalónak tűnik; és

b) a tényállításokat helytelennek tekintsék, ha az a) pontnak megfelelően kért bizonyítékot a reklámozó nem nyújtotta be, vagy azt a bíróság vagy a közigazgatási hatóság elégtelennek ítélte.

7. cikk

Ez az irányelv nem akadályozza meg a tagállamokat, hogy olyan rendelkezéseket tartsanak fenn vagy fogadjanak el, amelyek a fogyasztók, a kereskedelmi, ipari, kézműipari vagy szabadfoglalkozású tevékenységet folytató személyek, valamint a nagyközönség számára átfogóbb védelmet biztosítanak.

8. cikk

A tagállamok hatályba léptetik azokat a rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek legkésőbb 1986. október 1-jétől megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguknak azokat a rendelkezéseit, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

9. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.
Kelt Brüsszelben, 1984. szeptember 10-én.
a Tanács részéről
P. O'TOOLE
az elnök